

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: L. K.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 29. 5. 2025,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 29. 5. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobce byl v roce 2023 uznán invalidní ve třetím stupni. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 25. 2. 2025 žalovaná od 6. 4. 2025 snížila žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invaliditu druhého stupně. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce poklesly od 27. 1. 2025 o 50 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se v takovém případě jedná o invaliditu druhého stupně.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami. V nich uvedl, že nesouhlasí se snížením invalidního důchodu. Jeho zdravotní stav se nezlepšil. Měl za to, že mu měl být ponechán třetí stupeň invalidity. Žalovaná své předchozí rozhodnutí zčásti změnila tak, že žalobci od 6. 7. 2025 snížila invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invaliditu prvního stupně (výrok I); stanovila výši invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně (výrok II) a ve zbytku své předchozí rozhodnutí potvrdila (výrok III). V řízení o námitkách nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 4c (Afektivní poruchy – poruchy nálady; středně těžké postižení, depresivní či manické epizody středně těžké, dostatečně dlouhé remise, značně snížená úroveň sociálního fungování, výkon některých denních aktivit omezen) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–45 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici daného rozmezí s ohledem na tíži onemocnění žalobce. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tedy od 27. 1. 2025 činí 45 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně. Změna stupně invalidity byla posudkovým lékařem určena ke dni jednání posudkového lékaře v prvním stupni.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobce brojil žalobou. Měl za to, že je i nadále invalidní ve třetím stupni, neboť jeho zdravotní stav se zhoršil. Není schopen stálého pracovního výkonu. Od roku 2011 vystřídal již několik zaměstnání.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření shrnula závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. S ohledem na námitky žalobce navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).

8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce. Tento postup navrhla i žalovaná.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 65 %, a proto se v jeho případě jedná o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala dominantním postižení, jak ho vymezuje kapitola V, položka 4d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o afektivní poruchu – poruchu nálady. Nicméně oproti posudkovému lékaři shledala, že se jedná o těžké postižení (depresivní epizody těžké bez psychotických příznaků, chronické, léčebně rezistentní deprese nebo závažné mánie, rychlé cyklování, krátké remise, ultrarychlé změny, opakovaný výskyt depresivních epizod s občasnými hypomanickými nebo manickými epizodami, vedoucími k poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu, výkon většiny denních aktivit podstatně omezen). Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti 60 %. Posudková komise zvýšila tuto hodnotu o 5 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Pracovní schopnosti žalobce tedy celkově poklesly o 65 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Za datum změny stupně invalidity z třetího stupně na druhý stupeň určila posudková komise den jednání posudkového lékaře v prvním stupni, tedy 27. 1. 2025. Platnost stanovila trvale.
11. Soud shledal, že posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce není schopen práce ve velkém kolektivu, se zvýšenými psychostresory, ve směnném provozu a ve vynuceném tempu. Je schopen lehké práce, s malými nároky na psychické schopnosti, v malém rozsahu a intenzitě a v klidném prostředí. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.

K námitkám žalobce vůči posudku

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

12. Žalovaná vůči posudku neměla námitky.
13. Žalobce k posudku uvedl, že posudková komise vycházela z toho, že je částečně schopen využívat svého zbytkového pracovního potenciálu. Posudková komise přitom vycházela z toho, že byl od 1. 3. 2025 zaměstnán na dohodu o pracovní činnosti a mohl tak alespoň částečně uplatňovat v malé míře své dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti. Ke dni 31. 8. 2025 došlo k ukončení této dohody a od podzimu 2025 byl žalobce veden v evidenci uchazečů o zaměstnání u Úřadu práce ČR. Žalobce žádal, aby tyto skutečnosti byly zohledněny. Pro profesi byla horní hranice zvýšena jen o 5 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, nikoliv o 10 % jako dříve.
14. Soud námitkám žalobce nepřisvědčil. Posudková komise na str. 7 posudku uvedla, proč již nenavýšila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, ale již pouze o 5 %. Žalobce byl schopen částečně využívat zbytkový pracovní potenciál a uplatňovat v malé míře dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, neboť pracoval u původního zaměstnavatele v malém rozsahu a intenzitě. Žalobce sice argumentoval tím, že u původního zaměstnavatele pracoval od 1. 3. 2025, nicméně ke dni 31. 8. 2025 došlo k ukončení jeho dohody. To však nemůže nic změnit na závěru, že po dobu 6 měsíců u původního zaměstnavatele žalobce pracoval. Nadto soud při přezkumu napadeného rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ke dni 29. 5. 2025 byl žalobce ještě stále zaměstnán u původního zaměstnavatele.
15. Soud tedy shledal, že posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 65 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách.

IV. Závěr

16. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobce je od 27. 1. 2025 invalidní v prvním stupni, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).
17. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobci vznikla ke dni 27. 1. 2025 a nadále trvá** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
18. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Podle obsahu mu však žádné nevznikly. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 12. února 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Mgr. Jana Komínková
samosoudkyně

v zastoupení:

Mgr. Jan Šmakal v.r.
samosoudce